

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 19562/2022
25.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Славиша Кнежевић, адвокат из ..., против тужене Република Србија, Министарство правде, чији је законски заступник Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3644/22 од 16.08.2022. године, у седници већа одржаној дана 25.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3644/22 од 16.08.2022. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3644/22 од 16.08.2022. године, ставом првим изреке, одбијене су жалбе парничних странака и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 7675/17 од 07.04.2022. године, којом је тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због неоснованог лишења слободе исплати 1.800.000,00 динара, док је преко досуђеног, а до траженог износа од 300.000 евра у динарској противвредности тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете одбијен као неоснован и обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 162.800,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, побијајући је у делу одлуке којим је одбијен тужбени захтев преко досуђених 1.800.00,00 динара до тражених 300.000 евра, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11...10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу је због постојања основа сумње да је извршио кривично дело обљуба злоупотребом положаја из члана 181. став 3. у вези става 2. Кривичног законика, над својим малолетним дететом рођеним ... године, решењем МУП ПУ за Град Београд одређено задржавање у трајању од 48 сати, почев од 17.08.2011. године, када је лишен слободе. Решењем истражног судије Вишег суда у Београду Ки 713/11 од 19.08.2011. године тужиоцу је одређен притвор на основу члана 142. став 1. тачка 2. и 3. ЗКП, због постојања особитих околности да би као окривљени могао ометати поступак утицањем на сведоке и да би могао поновити извршење кривичног дела, који му је надаље продужаван у више наврата. Решењем Вишег суда у Београду К 1226/11 од 06.06.2012. године тужиоцу је укинут притвор, када је и пуштен на слободу. У притвору је провео укупно 295 дана. Пресудом Вишег суда у Београду К 525/13 од 16.04.2014. године тужилац је ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело недозвољене полне радње из члана 182. став 1. КЗ у вези члана 181. став 3. у вези става 1. и 2. КЗ. Наведена пресуда потврђена је пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 823/14 од 24.11.2014. године. Другостепена пресуда тужиоцу је уручена 07.12.2014. године, а његовом браниоцу адвокату 18.12.2014. године. У време лишења слободе тужилац је био разведен, отац двоје малолетне деце рођене ... године, имао је ... године и живео у ... . Имао је своју фирму, а као несвршени студент ... факултета давао је приватне часове деци и био успешан у свом послу. Због оптужби и притварања за кривично дело које спада у деликте инцестне педофилије, био је малтретиран у притвору, након чега је задобио здравствене проблеме. По изласку из притвора био је одбачен од стране породице, комшија, пријатеља и средине у којој живи. Његов здравствени, социјални и породични статус потпуно је нарушен.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да су тужиоцу, као лицу које је лишено слободе, а правноснажном пресудом ослобођено од оптужбе, у смислу члана 584. став 1. тачка 1. ЗКП, повређени углед, част, слобода и право личности, због чега је тужена одговорна за штету коју је тужилац претрпео услед неоснованог лишења слободе, те му у смислу одредбе члана 200. став 2. Закона о облигационим односима, припада износ од 1.800.000,00 динара, док је преко досуђеног, а до траженог износа од 300.000 евра у динарској противвредности тужбени захтев одбијен као неоснован.

Одредбом члана 200. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да ће за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица, као и за страх суд, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете, као и у њеном одсуству. Према ставу 2. истог члана, приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о висини њене накнаде, суд ће водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

По оцени овог суда, висина накнаде нематеријалне штете правилно је утврђена. при чему су правилно вредноване све околности конкретног случаја.

Накнада нематеријалне штете представља сатисфакцију (задовољење) којом се ублажавају поремећаји у духовној (психичкој) сфери оштећеног. Против тужиоца се водио кривични поступак који се показао неоснованим. Такав поступак, а нарочито

изненадно лишење слободе, лоши притворски услови и раздвојеност од породице, пореметили су мир и његову психичку равнотежу, повредили част, углед и достојанство, што све узрокује интензивне и дуготрајне душевне болове. Новчаном накнадом оштећеном се омогућује да прибави себи неко задовољство у најширем смислу речи, тако да се у његов психички живот унесе позитиван елеменат насупрот болу који трпи. Та новчана свота у циљу обештећења зависи од више фактора и свих околности случаја. За ове видове штете међу најрелевантније факторе спада време боравка у притвору, услови боравка и хуманост затворских услова, понашање стражара и затворског особља, наношење вербалних и реалних увреда и тортуре, недостатак радног ангажовања, али то нису једине околности које се морају узети у обзир. На висину накнаде за овај вид нематеријалне штете утичу и врста кривичног дела које је било предмет истраге, натписи у штампи, објаве на радију и телевизији и опште интересовање јавности о суђењу, коришћење средстава рехабилитације и чињеница да ли је оштећени захтевао објављивање пресуде после неоправданог притвора, животна доба лица које је неосновано лишено слободе и његово породично стање, занимање, друштвена активност, ранији живот, неосуђиваност; смањени изгледи за напредовање у служби, органичења у обављању политичких и друштвених функција, омаловажавање и неприхватање у месту пребивалишта и радној средини и друге околности.

Оценом свих штетних последица проистеклих из неоснованог лишења слободе, као и свих околности конкретног случаја, које су од утицаја на одмеравање висине правичне накнаде и то: природа и тежина кривичног дела која је тужиоцу стављено на терет, време проведено у притвору (295 дана), његове личне и породичне прилике, последице лишења слободе на здравствено стање, однос околине према њему после притварања, као и то да је трпео душевне болове изазване лишењем слободе и вођењем кривичног поступка који се завршио ослобађајућом пресудом, али и чињеница да правична накнада нематеријалне штете не представља репарацију, већ сатисфакцију ради успостављања психичке и емоционалне равнотеже која је постојала пре штете, Врховни суд је оценио да је нижестепеним одлукама тужиоцу досуђена правична новчана накнада за овај вид нематеријалне штете у висини од 1.800.000,00 динара. Због наведеног, неосновани су ревизијски наводи тужиоца којима се оспорава висина накнаде у досуђеном износу.

Овај суд је приликом доношења одлуке имао у виду и остале наводе ревизије, али је оценио да су неосновани, јер суштински представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, а ове наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које у свему прихвата и овај суд.

Из наведених разлога, Врховни суд је, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић